

UČENÍCTVO – ZÁKLADNÝ PREHĽAD

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mat 4,18-22; 10,24.25; Mar 3,13.14; 8,34.35; Luk 14,25.26

ZÁKLADNÝ VERŠ

Keď Ježiš išiel popri Galilejskom mori, uvidel dvoch bratov: Šimona, ktorý sa volal Peter, a jeho brata Ondreja, ako hádzali siete do mora. Boli totiž rybári. Zavolať ich: Podďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí. (Mat 4,18.19)

Kazateľ Dwight E. Stevenson rozprával príbeh o španielskych dobyvateľoch Ameriky zo 16. storočia, ktorý ukazoval na dôležitý prvok učeníctva: „Keď generál Cortez vylodil svojich päťsto dobyvateľov na východnom pobreží Mexika, lode podpálil.“

Keď vojaci sledovali, ako jediný prostriedok ich možného ústupu ničia plamene, pochopili, že im nezostáva iná možnosť len dobyť Nový svet pre Španielsko. Svoj život museli úplne zasvätiť tomuto poslaniu.

Aj tí, ktorí prijali Krista a rozhodli sa byť učeníkmi, sú vyzvaní „zapáliť lode v prístave“. Kristus vyzýva svojich nasledovníkov, aby sa neohliadali späť, ale kráčali smerom dopredu.

TÝŽDEŇ V SKRATKE

Čo je učeníctvo? Kto je učeník? Je učeníctvo dobrovoľné? Aké sú podmienky učeníctva? Čo je podstatou učeníctva?

DVA POHLADY NA UČENÍCTVO

Pojem učeníctvo sa v Písme objavuje v dvoch rovinách – historickej a osobnej. Historicky sa týka vzťahu medzi Kristom, Pánom a Učiteľom, a jeho prvými nasledovníkmi, ktorých poznáme pod menom učenici. V podstate ide o tých, ktorí mali s Rabbim z Nazareta, Ježišom Kristom, Božím Synom, blízke a výnimočné spojenie.

Na osobnej úrovni hovoríme o učeníctve v súvislosti so stretnutím odohrávajúcim sa medzi tromi stranami: (1) medzi Kristom, (2) človekom, ktorý prežil zmenu (3) a svetom. Vzťahuje sa tiež na výzvu, ktorá vyplýva z rozhodnutia kresťana a z výsledkov jeho života viery. Učeníctvo sa teda netýka len toho, čo kresťan pre Krista robí, ale aj toho, ako je Kristus predstavený.

Práve tu sa môžu obidva prvky učeníctva – historický a osobný – prelínať. Súčasné učeníctvo sa môže inšpirovať a poučiť zo skúseností prvých učeníkov a ich Majstra.

? Na základe Mat 4,18-22 načrtni podstatu učeníctva. Akú výzvu adresoval Ježiš Petrovi a Ondrejovi? Porovnaj to s výzvou Jakubovi a Jánovi. Ako nám odpoveď týchto štyroch učeníkov objasňuje naše chápanie učeníctva? Pozri tiež Ján 1,40-42. Čo nás chcú naučiť tieto verše?

? V čom spočíva podľa verša Sk 11,26 zmysel učeníctva?

? Ako chápeš učeníctvo na základe toho, čo sme doteraz povedali? Čo to znamená pre teba osobne?

KTO JE UČENÍK?

Slovo učeník pochádza z gréckeho slova „mathétes“, čo znamená žiak, učeň alebo stúpenec, prívrženec. Ide o človeka, ktorý sa zamerá na určitý cieľ. V Novej zmluve je toto slovo použité zväčša pre Ježišových učeníkov, najmä v evanjeliách. Vzťahuje sa na „učňa alebo žiaka, ktorý je oddaný svojmu učiteľovi alebo hnutiu, ako aj ideám a záväzkom tohto učiteľa alebo hnutia.“ (Happer's Bible Dictionary) Učeník je teda žiak alebo učeň, ktorý sa učí pri majstrovi alebo učiteľovi, aby získal čo najviac vedomostí a skúseností. Ako dieťa nemôže existovať bez rodiča, tak učeník nemôže byť bez učiteľa. Novozmluvný výraz učeník je použitý predovšetkým v súvislosti s Ježišovými učeníkmi.

? Učenie zahŕňa ochotu nasledovať príkazy a plniť povinnosti. K čomu Ježiš vyzýval slovami: „Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca i matku, ženu a deti, bratov a sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojim učeníkom“? (Luk 14,25.26) Ako máme tieto slová aplikovať do nášho každodenného života?

? Ak sú aj dnešní kresťania učeníkmi, od koho sa majú učiť? Komu majú byť oddaní a verní? Cirkvi? Vierouke? Nejakému nadanému a príťažlivému kazateľovi, ktorý dobre káže a organizuje? Alebo Ježišovi? Čo nám o tom hovoria verše 1 Kor 1,10-17, najmä verš 12?

? V Novej zmluve bol učeník človekom, ktorý sa rozhodol nasledovať Ježiša a učiť sa od neho. Je to dnes inak? Ešte raz si prečítaj Ježišove slová, ktoré zaznamenal Lukáš. Do akej miery zodpovedá tento opis tebe? Si naozaj Kristov učeník? Čo ti tvoja odpoveď prezrádza o tebe a tvojom odovzdaní sa Ježišovi?

AKO SA ČLOVEK STÁVA UČENÍKOM?

? Ako sa podľa Mar 1,19.20 stávajú ľudia Ježišovými nasledovníkmi?

Vo väčšine novozmluvných prípadov boli učeníci vybraní, to znamená, že Pán ich zavolať a oni na toto pozvanie odpovedali. Inými slovami, človek neurobí sám zo seba učeníka. Stáva sa ním, keď prijíma Majstrovo povolanie.

? Čo nám o tom hovoria nasledujúce verše?

Mar 2,13.14

Mar 3,13.14

Luk 5,8-11

Ján 1,43

Sk 9,4-6

Tieto texty svedčia o tom, že v otázke učeníctva nebol iniciatívny človek, ale Majster. Každý učeník kladne reagoval na Pánovo pozvanie.

Dokonca ani odpoveď na Ježišovo pozvanie nespočívala len na človeku, ktorý bol povolaný. Bola v tom zahrnutá aj Božia iniciatíva. Ježiš hovorí: „Nikto nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal.“ (Ján 6,44) Učeníctvo je v skutočnosti dielo milosti. Boh poskytol prostriedky spasenia. Povoláva aj nás a chce nás prijať. Môže niekto pochybovať, že spasenie je úplne z milosti?

? Už to, že čítaš tieto slová, naznačuje Božie pôsobenie v tvojom živote. Ako odpovedáš na Majstrovo pozvanie? O čom svedčia tvoje skutky?

PODMIENKY UČENÍCTVA

Z toho, čo sme povedali, vyplýva niekoľko podmienok učeníctva.

- (1) Učeníctvo sa v Novej zmluve začínalo Ježišovou výzvou, aby ho konkrétny človek nasledoval. Podstatná bola odpoveď povolaného. Z toho vyplýva, že jednou z podmienok učeníctva je *ochota nasledovať*.
- (2) Ochota musí byť založená na niečom *konkrétnom*, čo učeník považuje za *hodnotné, nasledovaniashodné*. Objavili povolani u Ježiša niečo, čo predtým nevideli u nikoho iného? Ak áno, svoju vieru v neho upevnili tým, že ho ochotne nasledovali.
- (3) Ochota nasledovať a dôverovať v niečo musí viesť ku *kladnej odpovedi* na Ježišovo povolanie k učeníctvu. Bez kladnej odpovede by to nebolo učeníctvo.

Kladná odpoveď a ochota nasledovať sú neúčinné, ak ich prostredníctvom poslušnosti nepremeníme na aktívnu realitu. Všetkých, ktorých Ježiš povolal, potom vyzval, aby ho nasledovali. A oni to hneď urobili. To znamená, že boli poslušní. Poslušnosť bola teda podmienkou učeníctva. Poslušnosť nie v zmysle bezhriechosti, ale vo význame ochoty z lásky sa odovzdať Majstrovi. Ten, kto vedome neposlúcha, nemôže byť úspešným nasledovníkom svojho Majstra.

Z odpovede Ježišových učeníkov je jasné, že úplne skoncovali s minulosťou. Aby mohli nasledovať Ježiša, zanechali svoje zamestnanie, opustili svoje rodiny a svoj majetok. Dali si záležať na tom, aby boli poslušní výzve milovať tieto veci menej ako Majstra. Byť učeníkom nemusí nevyhnutne znamenať, že to všetko urobíme aj my, ale že by sme boli ochotní urobiť to, keby to bolo potrebné.

? Aké ďalšie podmienky učeníctva nachádzame vo veršoch Mat 16,24.25; Mar 8,34.35 a Luk 9,23? Aké je základné poslanstvo týchto veršov? Ako môžeš tento princíp uplatniť vo svojom osobnom živote?

PODSTATA UČENÍCTVA

Súčasťou nasledovania Majstra bola aj výzva žiť s ním v spoločenstve a priateľstve. Medzi Ježišom a jeho učeníkmi muselo existovať úzke spojenie. Tento blízky vzťah bol vlastne základom, podstatou učeníctva. Vidíme to z Ježišových slov v Ján 15,5: „Ja som vinič a vy ratolesti.“ Tesné puto medzi viničom a ratolesťou, ktoré inšpirovalo Ježiša použiť túto ilustráciu, je naozaj pozoruhodné.

V Ján 15,9 Ježiš prirovnáva svoj vzťah k učeníkom ku vzťahu medzi ním a svojím Otcom. Vyzýva učeníkov, aby zostali v jeho láske. To len podporuje myšlienku, že s ním potrebujeme žiť v tesnom spojení.

? Čo sa môžeme naučiť o učeníctve z nasledujúcich veršov?

Mat 10,32.33

Mat 22,37-40

Ján 14,15

? Ako rozumieš veršom Mat 10,24.25 a Luk 6,40? Čo hovoria o učeníctve?

Ako sme povedali, učeníctvo znamená rozlúčiť sa s minulosťou, pretože inšpiruje k určitej vízii do budúcnosti. Učeníka vedie dopredu vedomie, že bude so svojím Majstrom, že sa bude od neho učiť a stále viac sa mu podobať. V Mar 3,14 je napísané, že učeníci boli vyzvaní, aby „zostali s ním“. Nie je možné, aby bol učeník s Ježišom a neučil sa od neho; nebol vedený k tomu, aby bol ako On. Okrem toho, učeníci sa nechali strhnúť víziou jeho kráľovstva a túžili stať sa jeho súčasťou.

? Stáva sa ti, že prežívaš pri svojom chodení s Pánom určité znechutenie? Prečítaj si znovu verše uvedené v tejto úlohe a rozmýšľaj, ako ťa môžu povzbudiť, usmerniť a dať ti nádej.

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj text na stranách 86-90.161-165.197. (DA 139-143; 244-251.292)

„Teoretické poznanie pravdy či vyznanie viery nikoho nezachráni. Ak nepatríme Kristovi bezvýhradne, nepatríme mu vôbec. Polovičatosť v kresťanskom živote podlamuje predsavzatia a oslabuje túžby ľudí.“ (COL 50)

„Matúš *tam nechal všetko, vstal a šiel za ním*. (Luk 5,27.28) Nezaváhal, nepochyboval, nemyslel na výnosné postavenie, ktoré vymení za chudobu a ťažkosti...

Podobne to bolo aj s učeníkmi, ktorí boli povolaní pred ním. Keď Ježiš vyzval Petra a jeho priateľov, aby ho nasledovali, opustili svoje člny a siete. Niektorí z týchto učeníkov mali priateľov, ktorí boli odkázaní na ich podporu; keď však prijali Ježišovo pozvanie, neváhali ani sa nepýtali, z čoho budú žiť a ako uživia rodinu. Poslúchli výzvu...“ (TV 182; DA 273)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Aký je rozdiel medzi učeníctvom a členstvom v cirkvi? Prečo je dôležité uvedomiť si tento rozdiel? Môže byť niekto členom cirkvi, ale nie učeníkom?
2. Znovu si prečítaj uvedený citát od E. G. Whiteovej. Jasne hovorí, že sa potrebujeme úplne odovzdať Ježišovi bez ohľadu na to, čo nás to bude stáť. Môže sa stať, že niekto tento princíp zneužije? Môže to niekto použiť, aby sa vyhol povinnostiam, ktoré mu Boh zveril? Ako zistiť rozdiel medzi skutočným odovzdaním sa a tým, keď niekto odovzdanie chápe ako príležitosť dosiahnuť vlastné ciele?
3. Čo znamená úplne sa odovzdať Pánovi? Ako sa môže odovzdanie a učeníctvo prejavíť prakticky? Polož si otázku: Je moja vernosť Pánovi pomocou a obohatením pre tých, ktorí žijú okolo mňa?
4. Čo znamená zaprieť sám seba a vziať svoj kríž? Aj keď máme sklon rozmýšľať o tomto príkaze na individuálnom základe, mohli by tieto slová platiť aj pre tvoj zbor ako celok? Ak áno, ako?